

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **Mgr. J.V.**, zast. JUDr. Františkem Výmolou, advokátem, se sídlem Husníkova 2080/8, Praha 5, proti žalovanému: **Ředitel Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kongresová 2, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věcech služebního poměru ze dne 21. 11. 2011 č. 355/2011,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ve věcech služebního poměru ze dne 21. 11. 2011 č. 355/2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.808 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Františka Výmoly, advokáta.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy pro vnější službu ve věcech služebního poměru ze dne 3. 8. 2011 č. 1691/2011, jímž byl žalobce podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o služebním poměru), propuštěn ze služebního poměru, a toto rozhodnutí potvrzeno.

Žalobce v žalobě uvádí, že podle skutkového zjištění prvoinstančního orgánu, o které tento orgán opřel své rozhodnutí, je jediným důvodem pro propuštění žalobce zahájené trestní stíhání proti jeho osobě. Služební funkcionář označil jednání žalobce za jednání, které má

znaky trestného činu. Před propuštěním žalobce si tak služební funkcionář učinil úsudek o otázce, která mu nepřísluší k rozhodnutí a která dosud navíc nebyla pravomocně vyřešena. O tom, zda byly naplněny znaky trestného činu, je oprávněn rozhodnout jenom soud. Do doby, než je příslušník odsouzen, nesmí být vůči příslušníkovi učiněny žádné kroky, které jsou odůvodňovány tvrzením, že spáchal trestný čin. Ze zásady presumpce nevinu nelze připustit žádnou výjimku, tedy ani výjimku, která by se týkala propuštění ze služebního poměru.

Služební funkcionář dále označil jednání žalobce za zavrženíhodné. Zavrženíhodnost však není v právních předpisech nikde definována. Proto měl v odůvodnění uvést, v čem tuto zavrženíhodnost spatřuje, tedy provést výklad právního předpisu, podle něhož postupoval. Služební funkcionář tento výklad neprovedl a navíc jako důkaz o zavrženíhodnosti uvedl skutkovou podstatu trestných činů, o nichž neví a ani vědět nemůže, zda se jich žalobce dopustil. Z odůvodnění rozhodnutí nevyplývá, zde měl žalobce úplatek přijmout sám nebo prostřednictvím někoho jiného a není zřejmé ani to, jestli úplatek přijal nebo si nechal slíbit. Je tedy zcela nepochybné, že služební funkcionář ve skutečnosti vůbec neví, jakého jednání se žalobce dopustil, jen se to domnívá. Na domněnce nelze konstruovat zavrženíhodnost žalobcova jednání. Také tato úvaha dokazuje, že služební funkcionář si učinil úsudek o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá.

Služební funkcionář označil jednání žalobce za způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Také tento neurčitý právní pojem vyžaduje, aby přesně vymezil, v čem toto ohrožení podle něho spočívá. Služební funkcionář opět demonstroval porušení ust. § 180 odst. 5 zákona o služebním poměru, když na podporu svého tvrzení o ohrožení dobré pověsti bezpečnostního sboru uvedl, že přečin zneužití pravomoci úřední osoby a zločin přijetí úplatku jsou závažná protiprávní jednání, která mají značné protispolečenské následky. Žalobce tak byl opět označen za pachatele trestného činu ještě v době, kdy orgány činné v trestním řízení žalobce z jeho spáchání pouze podezřívají.

Žalobcova práva byla dále zásadně porušena, když bez zahájení řízení, bez možnosti se k věci vyjádřit, navrhopat důkazy a hájit se k naznačenému zavrženíhodnému způsobu porušení zákona, bylo žalobci doručeno rozhodnutí o propuštění. Na této skutečnosti nemění nic ani to, že v rozporu s ústavně zakotvenými principy vylučuje ust. § 183 zákona o služebním poměru právo účastníka řízení stanovené v § 174 odst. 1 písm. b) téhož zákona vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění. Právo nahlížet do spisu pořizovat si z něj výpisy, navrhopat důkazy činit jiné návrhy po celou dobu řízení, na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko, klást otázky svědkům a znalcům, uvedené v písm. a) daného ust. § 184 odst. 1 mělo zůstat zachováno.

Služební funkcionář ve svém rozhodnutí uvedl, že stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí, získal z usnesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 sp.zn. SV 23/2011-18 a spisového materiálu inspekce PČR č.j. IN-TC-165/2011 a úředního záznamu o nahlédnutí do spisového materiálu Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 pod č.j. KRPA-48434-2/ČJ-2011-000009. Pokud v těchto materiálech bylo uvedeno, že se žalobce dopustil trestné činnosti, tyto vyjmenované orgány činné v trestním řízení zneužily své pravomoci. Pokud tam bylo uvedeno, že žalobce je pouze podezřelý ze spáchání trestné činnosti, není pravdivé tvrzení o dostatečném zjištění skutkového stavu. Podezření z trestné činnosti je podle § 40 zákona o služebním poměru důvodem toliko pro zproštění výkonu služby, nikoliv pro propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) téhož zákona.

Odvolacímu orgánu žalobce vytýká, že žalovaný v zákonem stanoveném rozsahu nepřezkoumal napadené prvoinstanční rozhodnutí a nevypořádal se se všemi námitkami žalobce. V napadeném rozhodnutí se opakují argumenty prvoinstančního orgánu a některé argumenty v rozhodnutí o odvolání nemají oporu ani v citovaném materiálu z trestního řízení, neboť se jedná o všeobecné argumenty, které se přímo nedotýkají žalobce.

Prvoinstanční služební funkcionář uvádí, že si žalobce nechal slíbit úplatek, což prokazuje spisový materiál a vyplývá to z provedených odposlechů. Tento argument je povrchní, nekonkrétní a zcela zavádějící bez toho, aniž by byl uveden konkrétní hovor, konkrétní SMS zpráva, ze které by to ve vztahu k žalobci vyplývalo a bylo možno o této zásadní skutečnosti učinit jednoznačný závěr. Žádný takovýto důkaz ve spisovém materiálu není. Odvolací orgán pak pouze opakuje obecné skutečnosti vztahující se k jiným osobám, nikoliv k osobě žalobce. Pokud bylo povoleno sledování žalobce, ani z tohoto důkazu nevyplývá, že by žalobce tuto činnost prováděl výdělečně a za úplatu. Tento závěr neučinily ani orgány činné v trestním řízení, neboť k tomu nemají dostatečné důkazy.

Prvoinstanční služební funkcionář se dále nevypořádává s tím, zda nošení uniformy a výkon činnosti policisty v jeho osobním volnu je možno považovat za zavrženíhodné jednání. K tomu se jen stručně konstatuje, že v případě žalobce nošení uniformy mimo výkon služby, byť to není zakázáno a zákon to připouští, nepovažuje za vhodné. Považování něčeho za nevhodné však není totožné jako považování té samé věci za zavrženíhodné. Stejně tak zákon připouští řízení silničního provozu mimo službu, přičemž nelze opomenout, že žalobce popsanou činností mimo službu pomáhal a chránil majetek osob, tak jak to má policie mimo jiné v logu.

Prvoinstanční služební funkcionář navíc zcela nelogicky konstatuje, že policista nesmí vykonávat jinou výdělečnou činnost. K tomu žalobce uvádí, že to, co je považováno za výdělečnou činnost, upravuje živnostenský zákon. Služební funkcionář opět obecně konstatuje, že žalobce prováděl výdělečnou činnost, aniž by najisto uzavřel, že byly splněny zákonné podmínky (opakovatelnost v množství stanoveném, za úplatu atd.).

Žalobce ve svém odvolání jednoznačně deklaroval důvody, pro které není možné jeho jednání považovat za zavrženíhodné. Žalovaný se však s těmito argumenty nevypořádal a setrval na svých obecných, nepodložených a účelových tvrzeních a závěrech k otázce podmínek zavrženíhodnosti jednání. Žalovaný konstatuje, že žalobce vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, aniž by uvedl, v rozporu s jakým konkrétním zákonem a v tomto zákoně v rozporu s jakým konkrétním zákonným ustanovením. Jedná se pouze o obecnou a ničím nepodloženou frázi. Závěr, že jednání žalobce má znaky trestného činu, se opírá pouze o usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce. Zcela přitom opomíjí, že dosavadní trestní řízení konstatuje, že je zde pouhé podezření v tom, že jednání žalobce by mohlo mít znaky trestného činu, kdy až další vyšetřování prokáže, zda toto podezření je důvodné.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že ze spisové dokumentace soustředěné k činnosti žalobce vyplývá, že ten ve svém volnu mezi službami bez zákonného důvodu prováděl v uniformě policisty ve prospěch různých filmových společností dohled nad silničním provozem, včetně řízení a usměrňování na místech veřejnosti přístupných a komunikacích v době, kdy bylo prováděno natáčení filmu. Žalobce podle ust. § 12 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, prováděl úkony a prokazoval svou příslušnost k policii služebními stejnokrojem, aniž k tomu byl určen, tedy bez vědomí nadřízených služebních funkcionářů, ale za příslib vyplacení finanční odměny podle požadavků filmových produkčních společností. Vystupoval jako policista ve službě, který

provádí služební úkony a takto byl i vnímán ostatními účastníky silničního provozu. Je zřejmé, že ze strany žalobce se jednalo o jednání, při němž výkon služby nevykonával a na plnění služebních úkolů policie se nepodílel. Tímto jednáním vzbuzoval dojem, že vykonává pravomoc svěřenou zákonem, ale ve skutečnosti takto jednal za příslib vyplacení finanční odměny ve výši 2.000,- Kč za jednu akci na základě pokynů od dalšího obviněného.

Jednání žalobce služební funkcionář vyhodnotil jako porušení služební slibu tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Zavrženíhodnost jednání je spatřována v odchýlení se od požadovaného chování příslušníka policie, který má být garantem ochrany prav chráněných zákonem a nikoliv subjektem, který tato práva porušuje. V tomto případě žalobce sám jednal protiprávním způsobem, když vykonával svou pravomoc způsobem v rozporu se zákonem o policii a za to přijal finanční odměnu. Služební funkcionář tak posoudil jednání žalobce, že bylo nejen v rozporu s obecně přijatými morálními požadavky, a tím se také výrazně odchýlil od přísahou požadovaného chování příslušníka policie, tedy povinností každého policisty nejen při plnění služebních povinností, ale i v rámci běžného života. Při celkovém hodnocení služební funkcionář vzal v potaz i to, že se v daném případě nejednalo jen o ojedinělou akci žalobce, ale o rozsáhlou a dlouhotrvající činnost širšího okruhu policistů. Proto nelze akceptovat námitku žalobce, že vykonáváním těchto činností mimo službu pomáhal a chránil majetek osob, jak to má policie v logu.

Služebnímu funkcionáři, který je v postavení správního orgánu, poskytují informace orgány, které ve věci provádějí prošetřování a za podklady pro vydání rozhodnutí ve správním řízení mohou být považovány také podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci. Pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že jednání příslušníka je jednáním zavrženíhodným, způsobilým ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru a vykazuje znaky trestného činu, zahájí služební funkcionář zvláštní řízení podle ust. § 183 zákona o služebním poměru. Prvním úkonem takového řízení může být doručení rozhodnutí o propuštění příslušníkovi. Služební funkcionář vycházel ve svém rozhodnutí o propuštění ze zahájení trestního stíhání proti žalobci, posoudil veškerou spisovou dokumentaci soustředěnou k činnosti žalobce (původní spisový materiál inspekce Policie České Republiky č.j. IN-TC-165/2011, úřední záznam čj. KRPA-48434-2/ČJ-2011-000009, fotodokumentaci, elektronickou komunikaci mezi organizátorem a žalobcem, kdy uplatňuje neproplacení některých akcí a jeho nabídka účasti na dalších).

Protiprávnost jednání žalobce shledal i státní zástupce, když v usnesení o zahájení trestního stíhání konstatuje, že v předloženém spisovém materiálu jsou založeny úřední záznamy o provedeném šetření a výsledky obviněných policistů, protokoly o sledování osob s obrazovými záznamy, zvukové nahrávky nařízených odposlechů včetně jejich obsahových záznamů tvořící rozhodující důkazní materiál, který dokumentuje předmětné jednání žalobce.

Příslušník při propuštění podle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru se zbavuje možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě možnosti navrhnout jejich doplnění. Má však stále právo nahlížet do spisu, pořizovat si z něj výpisy, navrhnout důkazy, činit jiné návrhy po celou dobu řízení, má právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko a klást otázky svědkům a znalcům.

Námitka žalobce, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s ust. § 180 odst. 5 věty druhé zákona o služebním poměru, podle kterého si služební funkcionář nemůže sám učinit úsudek, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá, je zcela nepodložená a jde jen o konstrukci žalobce. Služební funkcionář posuzuje jednání příslušníka nikoliv jako orgán činný v trestním řízení a nečiní trestněprávní závěry. Služební funkcionář posuzuje jednání příslušníka pouze

z pohledu vykazování znaků trestného činu. Služební funkcionář nemusí čekat na rozhodnutí, zda bude jednání příslušníka shledáno přestupkem nebo trestným činem, ale nepochybně musí zjistit skutečný stav věci a pouze na jeho základě může příslušníka propustit ze služebního poměru. V takovém případě není podstatné, zda bude později rozhodnuto, že jednání příslušníka současně nenaplnilo skutkovou podstatu trestného činu či přestupku. Takový postup služebního funkcionáře není řešením předběžné otázky. Služební funkcionář si v rámci této úvahy vytváří vlastní názor a úsudek, zda jednání příslušníka bylo trestným činem z pohledu jeho formálních znaků. Služební funkcionář v řízení podle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru nerozhoduje o tom, zda se konkrétní příslušník dopustil trestného činu, nýbrž posuzuje skutečnost, zda tento příslušník porušil služební slib zavrženíhodným jednáním, které má formální znaky trestného činu.

Nelze souhlasit ani s námitkou žalobce, že byla porušena jeho procesní práva, neboť žalobce měl po celou dobu řízení možnost nahlížet do spisu a pořizovat z něj výpisy, navrhovat důkazy či jiné návrhy, měl právo na poskytnutí informací o řízení potřebných k hájení svých práv a oprávněných zájmů, vyjádřit v řízení své stanovisko a klást otázky svědkům a znalecům. Jednání žalobce, které je popsáno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, je dostatečně dokumentováno ve vyšetřovacím spise vedeném u Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1. Služební funkcionář se v rámci svého správního uvážení seznámil s veškerým soustředěným spisovým materiálem a dospěl k jednoznačnému závěru, že jednání žalobce s ohledem na vyhodnocené důkazy splňuje všechny podmínky pro jeho propuštění ze služebního poměru.

Žalovaný podotýká, že žalobce se nikde nevyjadřuje k samotnému jednání, na základě kterého byl propuštěn ze služebního poměru. Toto své jednání žalobce nezpochybňuje ani nepopírá, čímž připouští, že se ho dopustil a také při vyslechnutí orgány Inspekce Policie České republiky se žalobce k předmětnému jednání doznal. Žalobce se pouze snažil své jednání ospravedlnit tím, že vytrhuje určité části rozhodnutí služebních funkcionářů, například že žádný důkaz o tom, že žalobce si nechal slíbit úplatek, ve vztahu k jeho osobě ve spisovém materiálu není. Takové tvrzení však nemá v ničem oporu a odporuje soustředěnému materiálu. Pokud žalobce konstatuje, že svojí činností mimo službu pomáhal chránit majetek osob, jedná se dle názoru žalovaného o vrchol arogance, protože z této činnosti měl prospěch pouze žalobce a filmové společnosti, pro které tuto činnost vykonával. Ostatní občany žalobce naopak tímto jednáním omezoval a znevýhodňoval. Činnost prováděl neoprávněně v uniformě policisty, vystupoval jako policista ve službě, prováděl služební úkony a byl i takto vnímán ostatními účastníky silničního provozu, přitom však byl úkolován dalším obviněným policistou na základě požadavků filmových společností. Toto jednání nemělo nic společného s plněním služebních úkolů Policie České republiky. Není tedy věrohodné tvrzení žalobce, že výše popsanou činnost v tolika případech prováděl ve svém volnu jen proto, že dobrovolně pomáhal a chránil majetek osob, že neměl tuto činnost dopředu domluvenou a nebyl nikým úkolován a to ještě bez finančního prospěchu.

Žalovaný považuje jednání žalobce za zavrženíhodné chování, kterým porušil služební slib a které je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve správním spise je založen služební záznam o náhledu do spisové dokumentace Inspekce Policie České republiky čj. IN-TC-165/2011 vyhotovený dne 1. 8. 2011 pod čj. KRPA-4844-2/ČJ-2011-000009. Podle úředního záznamu má z trestního spisu vyplývat, že žalobce v době od dubna 2011 do doby zadržení v několika případech v době osobního volna vykonával činnost policisty ve služebním stejnokroji na různých místech Prahy ve prospěch

různých filmových společností. Tato činnost spočívala (dle dokumentace - foto) v usměrňování popřípadě zamezení vstupu občanů nebo vjezdu motorových vozidel na místech veřejnosti přístupných a na komunikacích v době, kdy bylo prováděno natáčení filmu. Je zřejmé, že žalobce neprováděl výkon služby spočívající v podílu na plnění služebních úkolů policie. Ve spise je dokumentována činnost žalobce, který dne 27. 4. 2011 od přesně nezjištěné doby ve večerních hodinách do přesně nezjištěné doby dne 23. 4. 2011 v lokalitě ulice Růžová, Praha 1 a dále dne 8. 5. 2011 od 18.30 hodin do 21.30 hodin v lokalitě ulice Dělnická a Komunardů, Praha 7, dne 15. 5. 2011 od 16.30 hodin do 19.00 hodin v lokalitě ulice Jana Palacha, Na Rejdišti a 17. listopadu, Praha 1, dne 31. 5. 2011 od 6.30 hodin do přesně nezjištěné doby v lokalitě ulice Masná 1 v Praze 1 a dne 19. 6. 2011 od 9.30 hodin do 19.15 hodin v lokalitě ulic Jagellonská a Bořivojova v Praze 3 v uniformě policie na komunikaci a chodníku usměrňoval motorová vozidla a chodce, v některých případech i za pomoci stavěcího terče. Rovněž je dokumentována elektronická komunikace mezi organizátorem, kdy žalobce uplatňuje nedoplatení některých akcí a dále nabídka možnosti účasti na dalších.

Dále je ve spise založeno usnesení státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 30. 7. 2011 č.j. SV 23/2011-15, kterým se zahajuje trestní stíhání žalobce pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) trestního zákona a ze zločinu přijetí úplatku podle § 331 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, neboť dosud zjištěné skutečnosti důvodně nasvědčují tomu, že nejméně v době od 27. 4. do 19. 6. 2011 v rozporu s ust. § 45 odst. 1 písm. a), § 48 odst. 2 zákona o služebním poměru ve shora uvedených lokalitách vykonával v době svého volna mezi službami, kdy měl nařízen nepřetržitý odpočinek, v kompletním služebním stejnokroji bez zákonného důvodu dohled nad silničním provozem a jeho řízení, zastavoval motorová vozidla, zabráňoval jim ve vjezdu do ulice, vykazoval již zaparkované automobily z ulice, usměrňoval pohyb vozidel a chodců a tímto dalším obdobným jednáním vzbuzoval dojem, že vykonává pravomoc svěřenou zákonem č. 273/2008 Sb. a takto jednal pod příslibem vyplacení finanční odměny ve výši nejméně 2.000,- Kč za jednu „akci“ od obv. pprap. A.V., který jej na tyto akce podle požadavků různých filmových produkcí vysílal a zpětně mu dohodnutou částku vyplácel, přičemž popsanou činností bylo produkčním společností zajišťováno nerušené natáčení filmových scén a záběrů na veřejných komunikacích a v prostorách, kde obvinění policisté tuto činnost vykonávali. Z odůvodnění tohoto usnesení mimo jiné vyplývá, že žalobce se k předmětnému jednání doznal. V přípravném řízení byl soudem nařízen odposlech a záznam telekomunikačního provozu a bylo povoleno sledování osob a věcí. Protokoly o sledování s obrazovými záznamy a zvukové nahrávky nařízených odposlechů včetně jejich přepisu tvoří rozhodující důkazní materiál, který dokumentuje předmětnou trestnou činnost. Ve spise jsou zařazeny protokoly o domovních prohlídkách a prohlídkách jiných prostor a pozemků, při níž bylo v bytě obv. V. zajištěno mimo jiné 13 kusů zápisníků a plastové desky obsahující poznámky a přehledy o platbách jednotlivým policistům s uvedením data a míst natáčení, plány natáčení České televize, seznamy telefonních čísel a další důkazy.

Dne 3. 8. 2011 vydal náměstek ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy pro vnější službu rozhodnutí č. 1691/2011 ve věcech služebního poměru, kterým byl žalobce podle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru propuštěn ze služebního poměru. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je uveden poukaz na usnesení o zahájení trestního stíhání, které bylo citováno shora, a na služební záznam o nahlédnutí do trestního spisu. Služební funkcionář dále uvedl, že ze všech úkonů provedených v trestním řízení jednoznačně vyplývá, že žalobce se dopustil jednání, které se neslučuje s postavením příslušníka Policie České Republiky, neboť je důvodné podezření, že svým jednáním naplnil všechny zákonné znaky přečinu zneužití pravomoci úřední osoby a zločinu přijetí úplatku. Svým jednáním tak

žalobce porušil služební přísahu, v němž policista mimo jiné rovněž slibuje, že bude důsledně dodržovat právní služební předpisy a nikdy nezneužije svého služebního postavení. Služební funkcionář uvedl, že žalobce jednal protiprávním způsobem, když vykonával svou pravomoc způsobem, který odporuje právním předpisům a sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijal nebo si dal slíbit úplatek. Toto zavrženíhodné jednání přitom má znaky uvedených trestných činů. Zavrženíhodné jednání je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru, neboť citované trestné činy jsou závažná protiprávní jednání, které mají značné protispolečenské následky. Dopustí-li se takového jednání příslušník policie, je škodlivý následek výrazně umocněn.

V daném případě bylo vedeno zvláštní řízení o propuštění podle ustanovení § 183 a § 184 zákona o služebním poměru, neboť na základě shromážděného spisového materiálu, zejména pak informací získaných z usnesení o zahájení trestního stíhání a z úředního záznamu o nahlédnutí do spisového materiálu u Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a dále doznání žalobce byl zjištěn takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu který je nezbytný pro toto rozhodnutí.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém především zdůraznil, že je třeba ctít presumpci nevinu, neboť pravomocně dosud nebylo trestní řízení skončeno. O vině může rozhodnout jen nezávislý a nestranný soud a nikoli orgán, který prvoinstanční rozhodnutí vydal, a to jen poté, co se seznámil se spisovým materiálem, do nějž vůbec nemá mít přístup.

Žalobce odmítá závěr, že porušil služební kázeň. Pokud je mu dáváno za vinu, že v uvedených dnech porušil služební kázeň, s tím nemůže souhlasit, neboť k porušení služební kázně nemohlo v těchto dnech v žádném případě dojít, neboť žalobce měl v těchto dnech služební volno a mohl činit cokoli dle své svobodné vůle v rámci zákonů této země. Žalobce nevykonával žádnou pravomoc svěřenou policistovi, neplnil žádné služební rozkazy a nemohl tedy porušit služební kázeň žádným způsobem. Dosud nebylo prokázáno, že by se žalobce na inkriminovaných místech vůbec zdržoval. Pro úplnost uvedl, že zákon jednoznačně říká, že policista může v uniformě chodit kdykoliv a kamkoliv a kdykoliv ji používat.

Žalobce se nedomnívá, že by postupoval zavrženíhodným způsobem, pravomoc nemohl zneužít, neboť nebyl v činné službě a nemohl tedy zneužít pravomoc, když ji nedisponoval. Dosud nebylo prokázáno, že by žalobce naplnil skutkové podstaty shora uvedených trestných činů. Vyšetřování je toliko na začátku. Není naprosto jednoznačně prokázáno, že by se žalobce tohoto jednání dopustil.

Žalobce podotýká, že aby mohl být propuštěn ze služebního poměru ve smyslu ust. § 42 odst. 1 písm. d), musí být zcela jednoznačně prokázáno, že se dopustil jednání, které má znaky trestného činu a že byl za tento trestný čin odsouzen. Dosud nebylo prokázáno tak, že o tom nejsou důvodné pochybnosti, jednání, které je žalobci kladeno za vinu, a navíc v něm nespátuje zákonné znaky stíhaných trestných činů. Žalobce se necítí být vinen a je přesvědčen, že nejsou splněny podmínky pro jeho propuštění ze služebního poměru.

Dalším podáním žalobce své odvolání doplnil o námitky, které obsahově korespondují s později podanou žalobou.

O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ve věcech služebního poměru ze dne 21. 11. 1011 č. 355/2011 tak, že odvolání bylo zamítnuto a rozhodnutí prvoinstančního služebního funkcionáře potvrzeno.

Žalovaný uvedl, že z promítnutí zásady presumpce neviny lze konstatovat, že není možné směřovat trestní řízení a řízení ve věcech služebního poměru. Služební funkcionář nemusí vyčkat na rozhodnutí, zda jednání příslušníka bylo shledáno přestupkem nebo trestným činem, musí zjistit skutečný stav věci a pouze na jeho základě může příslušníka propustit ze služebního poměru. V takovém případě není podstatné, zda bude později rozhodnuto, že jednání příslušníka současně nenaplnilo skutkovou podstatu trestného činu či přestupku. Proto posouzení, zda jednání příslušníka má znaky trestného činu, není posouzením předběžné otázky. V přípravném řízení byl soudem nařízen odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Bylo povoleno sledování osob a věcí. Protokoly o sledování s obrazovými záznamy a zvukové nahrávky jsou rozhodujícím důkazním materiálem dokumentujícím trestnou činnost žalobcem.

Žalovaný dále poukázal na to, že podle závazného pokynu policejního prezidenta č. 212/2008 policista může při vhodných příležitostech nosit stejnokroj i v době mimo výkon služby, není-li tím snížena vážnost stejnokroje. V daném případě však nepovažuje nošení stejnokroje žalobcem za vhodnou příležitost. Ze spisové dokumentace soustředěné k činnosti žalobce je patrné, že v uniformě policisty prováděl dohled nad silničním provozem, včetně jeho řízení a usměrňování. Vystupoval tedy jako policista ve službě, který provádí služební úkony a takto je vnímán ostatními účastníky silničního provozu.

Podle ust. § 48 odst. 2 zákona o služebním poměru nesmí policista vykonávat žádnou činnost, za kterou má nějaký finanční příjem bez ohledu na to, za tento příjem podléhá nebo nepodléhá daňové povinnosti. Výše uvedenou činnost žalobce nelze zařadit pod žádnou z činností, na které se podle ustanovení zákona či závazného pokynu policejního prezidenta nevztahuje zákaz výdělečné činnosti.

Žalovaný dále uvedl, že se soustředěného materiálu je zřejmé, že žalobce svým jednáním porušil služební slib, kde mimo jiné policista slibuje, že bude důsledně dodržovat právní a služební předpisy a nikdy nezneužije svého služebního postavení a bude se vždy a všude chovat tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Žalobce služební slib porušil tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Jednání žalobce považuje žalovaný za zvlášť závažné porušení služebního slibu, neboť z dostupných materiálů je zřejmé, že jednal úmyslně a věděl, že svým jednáním porušuje zákon.

Závěrem žalovaný uvedl, že v daném případě bylo vedeno zvláštní řízení o propuštění podle ust. § 183 a § 184 zákona o služebním poměru, neboť na základě shromážděného spisového materiálu, zejména pak informací získaných z usnesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 a spisového materiálu Inspekce Policie České republiky a úředního záznamu o nahlédnutí do tohoto spisového materiálu a doznání žalobce byl zjištěn takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. O věci přitom rozhodl bez jednání, neboť shledal, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech (§ 76 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.).

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Městský soud v Praze se nejprve zabýval námitkou, že služební funkcionáři porušili presumpci neviny, když rozhodli o vině za trestný čin. Tato námitka není důvodná.

Z rozhodnutí obou stupňů vyplývá, že příslušný služební funkcionář jednoznačně dbal výslovného znění ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru a na základě doložených zjištění posuzoval, zda jednáním žalobce došlo k porušení služebního slibu, zda šlo o jednání zavrženíhodné, které má znaky trestného činu, a zda současně bylo způsobitelným ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. K porušení ust. § 180 odst. 5 zákona o služebním poměru nedošlo, neboť v provedené úvaze služebního funkcionáře není vysloven závěr, zda jednáním žalobce byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá, služební funkcionář posuzoval toliko, zda jednání žalobce má znaky trestného činu, tj. typově (formálně) jde o jednání atakující objekt některého z trestných činů uvedených v trestním zákoně (např. ochrana života a zdraví osob), zda byla naplněna objektivní stránka takového jednání, tedy zda konání žalobce ohrožovalo chráněný objekt, zda tak byla i příčinná souvislost mezi jednáním a následkem, rovněž tak dospěl i k závěru stran subjektivní stránky – úmyslného zavinění žalobce, jako subjektu. V rozhodnutí není vysloveno, že žalobce spáchal trestný čin, ale toliko, že jednání žalobce má znaky trestného činu.

Ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru ve srovnání s předně uvedenými písm. a) – c) stanoví povinnost rozhodnout o propuštění dříve, než dojde k pravomocnému odsouzení, při splnění v něm vymezených podmínek, a tedy řízení o propuštění příslušníka probíhá nezávisle, byť případně souběžně s trestním řízením. Tato dvě řízení nelze směřovat, předmět každého z nich je odlišný. Rozhodnutím o propuštění ze služebního poměru není konstatován závěr o spáchání trestného činu, jenž přísluší soudu v trestním řízení, ale je jím činěn závěr o tom, zda došlo konkrétním jednáním příslušníka k porušení služebního slibu, zda šlo o jednání zavrženíhodné, které má znaky trestného činu, a zda je toto jednání způsobitelné ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru. Nedůvodná je tak argumentace žalobce, že tímto postupem došlo k porušení principu presumpce neviny dle čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť tento princip se váže k rozhodování soudu o vině a trestu za trestný čin. K tomu lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu, které se toutéž námitkou zabývaly, např. již rozsudek č.j. 5A 56/2002-31, publikovaný pod č. 112/2004 Sb. NSS, či na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 8. 2010 č.j. 10Ca 172/2009–45.

Soud nicméně shledal, že je důvodná námitka, podle níž skutkový stav, z něhož služební funkcionáři při svých rozhodnutích vycházeli, nemá oporu ve spise.

Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 16. 5. 2006, č. j. 7 Ca 104/2005 - 26, který byl publikován pod č. 1422/2007 Sb. NSS, dovodil, že „v řízení o služebním poměru podle zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, je třeba při zjišťování skutečného stavu věci vycházet zejména z původních důkazů. Je-li možné v dané věci vyslechnout svědky, nemůže dokazování spočívat pouze v provedených úředních záznamech, ale je nutné svědky vyslechnout, a to i za přítomnosti policisty, s nímž je vedeno příslušné řízení ve věci služebního poměru, aby mohly být svědkům kladeny otázky, a policista tak měl i reálnou možnost vyjádřit se ke skutečnostem, které tito svědci uvádějí.“ Podle uvedeného judikátu tedy správní orgán sice může použít také podklady získané od jiných orgánů veřejné moci, avšak své rozhodnutí musí opřít zejména o původní důkazy, které sám provede. Tento závěr lze přitom aplikovat i na nyní projednávanou věc, neboť i v ní žalovaný rozhodl o potvrzení rozhodnutí o propuštění stěžovatele ze služebního poměru na základě podkladů opatřených od orgánů činných v trestním řízení, aniž jejich správnost ověřil

vlastním dokazováním (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012 čj. 4 Ads 89/2011-145).

V projednávaném případě bylo o propuštění žalobce ze služebního poměru navíc rozhodnuto pouze na základě usnesení o zahájení trestního stíhání a na základě úředního záznamu o nahlédnutí do trestního spisu. Usnesení o zahájení trestního stíhání však je listina, která ve vztahu k propuštění ze služebního poměru nedokazuje nic relevantního. Prokazuje toliko to, že je zde dáno důvodné podezření, že žalobce se dopustil skutků, pro něž je stíhán a že tyto skutky jsou trestným činem, nejde však o dokument, který by bylo možno brát jako definitivní důkaz o skutkovém stavu věci. Takovými důkazy by případně mohly být listiny založené v trestním spise, s nimiž se příslušný služební funkcionář nahlédnutím do tohoto spisu seznámil. Jako dostatečný důkaz ve správním řízení však není možno použít úřední záznam o nahlédnutí do tohoto spisu, neboť mají-li být listiny založené v trestním spise současně použity jako důkaz v řízení o propuštění ze služebního poměru, musí být tyto listiny (alespoň v kopii) založeny do správního spisu, aby se s nimi mohl příslušník seznámit, vyjádřit se k nim a aby případně mohl polemizovat se závěry, které z těchto dokladů dovozují orgány činné v trestním řízení a služební funkcionáři, či případně aby mohl navrhnout důkazy, jimiž by zpochybnil věrohodnost či vypovídací hodnotu takových důkazů. Stejně tak jako i v trestním řízení je možno činit závěry o vině či nevině obviněného teprve poté, co budou všechny důkazy řádně provedeny v řízení před soudem, je nutno trvat i ve správním řízení na tom, aby byly činěny právní závěry jen na základě důkazního řízení provedeného po procesní stránce zákonným způsobem, tedy zejména za účasti žalobce.

Proto tedy soud musí konstatovat, že např. opakovaná tvrzení služebních funkcionářů, že žalobce skutky, pro něž je trestně stíhán, doznal, nemají žádnou oporu ve správním spise. Opírají se totiž pouze o to, že doklad o doznání žalobce je obsažen v trestním spise, soudu však žádná listina prokazující doznání žalobce předložena nebyla - nelze tak např. ověřit, zda byl žalobce před tímto údajným doznáním řádně poučen o právu odepřít výpověď a o dalších procesních právech, a zda jde skutečně o doznání všech skutkových okolností potřebných k vyvození právního závěru, který služební orgány učinily. Soud jednoduše nemůže přezkoumat správnost závěrů, které z listin obsažených v trestním spise dovodili služební funkcionáři, za situace, kdy se s těmito listinami neměl možnost seznámit.

Jsou-li jako podklad pro rozhodnutí použity určité listinné důkazy, musí být účastníku řízení (a následně i správnímu soudu) umožněno se s těmito listinami seznámit a vyjádřit se k nim. Pokud tedy nejsou založeny alespoň v kopii do správního spisu, pak nezbyvá, než těmito listinami provést důkaz podle § 53 odst. 6 správního řádu a provedení takového důkazu ve správním řízení musí mít příslušník možnost se zúčastnit. O provedení takového důkazu sepíše správní orgán protokol, v němž bude obsah předmětných listin zachycen způsobem, k němuž bude mít účastník možnost se vyjádřit. V daném případě se však nahlédnutí do trestního spisu událo naprosto bez vědomí žalobce a dokazování tak proběhlo bez toho, aniž by se mohl žalobce účastnit.

Pokud by soud akceptoval postup, který služební funkcionáři v daném případě zvolili, otevřela by se služebním orgánům možnost rozhodovat zcela libovolně a jejich rozhodnutí by fakticky nebylo možno přezkoumat, neboť ani účastníkům řízení ani soudu by nebyla dána reálná možnost seznámit se s podklady, o něž služební orgány svá rozhodnutí opírají. Něco takového je ovšem v demokratickém právním státě zcela nepřipustné.

Za situace, kdy soud dospěl k závěru o tom, že skutkový stav, z něhož žalovaný při svém rozhodování vycházel, nemá oporu ve spise, bylo by zcela zbytečné zabývat se námitkami mířícími proti právním závěrům vyvozeným z tohoto (procesně zcela vadně zjištěného) skutkového stavu, neboť by to bylo předčasné.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů za 2 úkony právní služby po 2100 Kč (za převzetí věci a sepsí žaloby), a 2 režijní paušály po 300 Kč. Celkem tedy činí náklady na právní zastoupení 4.800 Kč. K tomu se připočítává daň z přidané hodnoty ve výši 21 %, jíž je žalobcův advokát plátcem, ve výši 1008 Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 8.808 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. května 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu